

L'autonomia (és un dir) que ve

A partir de les properes eleccions entrarem en una nova fase política. Actors principals: un govern central del PP, un govern català de CiU, i una elit europea instal·lada en el desconcert i que mostra una decebedora voluntat de no implicar-se a fons en els problemes del continent. Es un bon moment per preguntar-se quina és l'evolució previsible de diversos temes. A escala local, destaca la del model autonòmic.

No cal fer balanç dels darrers esdeveniments. Parlen per si mateixos (sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut, actitud dels dos partits nacionalistes espanyols -PSOE i PP-, actuació de les institucions de l'Estat -Congrés, Govern central, tribunals, Defensor del Poble...-). Es percep un gir i una clara voluntat d'establir un model autonòmic interpretat en un sentit uniformista, homogeneïtzador i recentralitzador. Catalunya constitueix el centre de gravetat, la diana on van dirigits els dards d'aquest gir. El conservadorisme postfranquista de dretes i el conservadorisme jacobí d'esquerres treballen aquí en la mateixa direcció. Partit Popular i PSOE són, en aquest punt, partits reaccionaris.

Per on poden anar les línies bàsiques del més que previsible nou govern central del PP? Un indicador de resposta és l'informe *Por un estado autonómico racional y viable* (2010) de la fundació FAES, vinculada a aquest partit. Es tracta d'un document que conté tres articles i un apèndix, escrits per autors diferents: Julio Gómez-Pomar (inspector d'Hisenda; exsecretari d'Estat), Mario Garcés (interventor-auditor de l'Estat; inspector d'Hisenda) i Gabriel Elorriaga (diputat). El nivell de qualitat és desigual, però hi ha un to general que recorre tots els treballs. Dues de les tres col·laboracions i l'addenda ofereixen un pobre nivell analític, amb errors greus de caràcter teòric i empíric (a més d'un clar biaix partidari). Són treballs que serien immediatament fulminats cas de ser presentats en congressos acadèmics especialitzats de caràcter internacional.

Tanmateix, val la pena veure quines

són algunes de les principals idees que recorren aquest informe de cara a la política del futur. Les autonomies s'entenen, bàsicament, com un mer model de "prestació de serveis als ciutadans". Es tractaria de decidir quin és el nivell de govern més eficient per aquesta prestació i com procurar una estabilitat macroeconòmica general.

L'informe presenta una barreja entre un llenguatge pretesament tecnocràtic amb una forta aposta a favor del govern central -en una visió, per cert, antitètica amb els postulats contemporanis del fe-



MESEGUER

deralisme que els autors semblen desconèixer completament, especialment pel que fa al federalisme en estats de pluralisme nacional - i un llenguatge nacionalista unitari que no admet cap tipus de pluralisme nacional intern en la democràcia espanyola. Malgrat es reconeix que els "nivells subcentrals" poden col·laborar a l'equitat i que caldria dotar-los d'una major responsabilitat, es defensa que el sistema actual incentiva el creixement de la despesa, la ineficiència de la gestió pública, la irresponsabilitat fiscal (fins i tot un major grau de corrupció), i una manca de coordinació i "control" per part del poder central.

Un dels articles fins i tot diu que l'Estat de les autonomies resulta una amena-

ça per a la "unitat de mercat" (i tots els països federals?) i que és l'Estat "més descentralitzat de tots els sistemes democràtics", una afirmació que fa petar de riure a col·legues estrangers especialitzats en aquests temes quan s'assabenten que algun polític espanyol diu coses així.

Paral·lelament, l'informe critica que el Tribunal Constitucional no pugui entrar en l'estructura organitzativa de les comunitats autònomes, així, sense més, i que el sistema electoral "afavoreixi l'aparició i èxit de partits 'regionals' (sic)", una afirmació que també mostra desconeixement sobre quines són les forces afavorides en el Parlament central amb el sistema electoral actual. Les paraules "màgiques", amb voluntat legitimadora, que recorren l'informe són "integració", "coordinació", "cooperació", "equitat"... en una interpretació d'aquests conceptes que recorda la tecnocràcia dels temps del franquisme. També s'apela a recuperar la "homogeneïtat perduda", a "constitucionalitzar les normes bàsiques", a establir "un sistema tributari únic" -tot fet a través d'acords PP-PSOE-. També es menciona la possibilitat de reduir el nombre d'autonomies (s'accepta, així, implícitament que tot això de les autonomies es va fer malament durant la transició dels anys setanta, una percepció que avui resulta bastant evident).

Des de Catalunya, és convenient plantejar en la propera legislatura un nou pacte fiscal tipus concert econòmic? Crec que és una via a explorar, malgrat les escasses possibilitats que triomfi, tot i la seva constitucionalitat. És diferent haver comprovat que una política fracassa que no haver-la transitat (com la que avui sabem fracassada reforma de l'Estatut). Anem cap a un escenari de més confrontació nacional, cap a una separació cada vegada més gran d'imaginaris col·lectius. A Catalunya, l'independentisme seguiria creixent. Es tracta d'un fet que cal saber gestionar (lideratge, organització i estratègia).

Serà el principal repte de la societat civil i dels partits catalans en els propers anys, inclòs el PSC (quan aquest deixi de ser, esperem, el preucupant partit desconcertat, ingràvid, trist, sense projecte ni lideratge, que és en aquests moments).●